

Brüsszel, 2015.5.27.
COM(2015) 285 final

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A
TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A
RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK**

Az EU cselekvési terve a migráncscempészet ellen (2015–2020)

I. BEVEZETÉS

Az Európai Bizottság által 2015. május 13-án elfogadott **európai migrációs stratégia** a **migránsok csempészete elleni küzdelmet** határozta meg **prioritásként** a migránsok bünszövetkezetek általi kizsákmányolásának megelőzése és az illegális migráció ösztönzőinek csökkentése érdekében. A stratégia szerint az lenne a cél, hogy a migráncsempész-hálózatok működése alacsony kockázatú és nagyon kifizetődő tevékenységből magas kockázattal járó és kevésbé kifizetődő tevékenységgé alakuljon.

A Bizottság által 2015. április 28-án elfogadott **európai biztonsági menetrend** is kiemeli az EU-n belüli és a harmadik országokkal folytatott migráncsempészete elleni küzdelem terén folytatott együttműködést, mint a szervezett bűnözés hálózatai elleni küzdelem egyik legfontosabb elemét.

E **migráncsempészete-ellenes cselekvési terv** megfogalmazza az e téren az európai biztonsági és migrációs stratégiák végrehajtásához szükséges konkrét intézkedéseket, és magában foglalja az e stratégiákban már megállapított kulcsfontosságú intézkedéseket.

Lelkiismeret nélküli bűnözői hálózatok szervezik az EU-t minden áron elérni vágyó **nagy számú migráns utazását**. Jelentős nyereségre tesznek szert, miközben kockára teszik a migránsok életét. A lehető legnagyobb profit elérése érdekében a csempészek gyakran migránsok százait préselik tengeri hajózásra alkalmatlan lélekvesztőkre – köztük kis felfújható csónakokra vagy kiszolgált teherszállító hajókra – vagy kamionokba. **Számos migráns veszik tengerbe, fullad meg konténerekben vagy hal meg sivatagokban**. A Nemzetközi Migrációs Szervezet (IOM) becslése szerint több mint 3000 migráns vesztette életét 2014-ben a Földközi-tengeren¹. 2015 első négy hónapjában 1700 körülire teszik a vízbefúltak számát. A migránsok bántalmazásával és kizsákmányolásával gyakran súlyosan megsértik emberi jogait.

A tengereken, különösen a Földközi-tenger középső és keleti részén zajló illegális migráció **exponenciálisan nőtt az elmúlt évben**: a 2014. évi majdnem 225 000 migráns közel háromszorosa volt a 2013-as létszámnak². Ugyanígy nőttek a Földközi-tengeren való átkelés során a migránsokra leselkedő veszélyek. Más migrációs útvonalakon, például a Nyugat-Balkán régiójában, hasonló növekedés volt tapasztalható 2014-ben: az Unióba belépő illegális migránsok száma még sosem volt ennyire magas az ilyen adatok 2007-ben kezdett rögzítése óta³.

A **csempészek árucikként kezelik a migránsokat** a kábítószerhez és a lőfegyverekhez hasonlóan, amelyeket ugyanezek az útvonalakon csempésznek. A csempészet útvonalait gyorsan változtatják a tranzitországok biztonsági helyzetének változásához vagy a bűnüldözés válaszához igazodva. Visszaélnék a jogszerű belépés és tartózkodás eljárásaival is. Busztársaságok például nyíltan reklámozták koszovói állampolgároknak, hogyan lehet visszaélni az uniós szociális ellátórendszerekkel és a visszatérési támogatással.

---

¹ Nemzetközi Migrációs Szervezet: *Fatal Journeys – Tracking Lives Lost during Migration (Végzetes utazások – a migráció során veszített életek nyomában)*, 2014.

² Az Európai Unió Tagállamai Külső Határain Való Operatív Együttműködési Igazgatásért Felelős Európai Ügynökségtől (Frontex) származó adatok, 2015.

³ Ugyanott.

A migránsok csempészete rendkívül jövedelmező üzlet, és a bűnszövetkezetek tevékenysége virágzik, miközben a lebukás és a jogkövetkezmények kockázata alacsony. **Bár nem állnak rendelkezésre adatok a csempészhálózatok által világszinten realizált profitról, az egyes esetek arra engednek következtetni, hogy az igen jelentős lehet.** A „Triton” közös művelet által 2015. január 1-jén tettenért Ezadeen teherhajó 360 migránssal a fedélzetén csak egy eset, amin a csempészek vélekedések szerint 2,5 millió EUR-t kerestek.

II. HATÁROZOTTABB EURÓPAI FELLÉPÉS A MIGRÁNSOK CSEMPÉSZETÉVEL SZEMBEN

Az **uniós szintű**, valamint a származási vagy tranzit harmadik országokkal, stratégiai partnerekkel, nemzetközi szervezetekkel és a civil társadalommal való **szoros együttműködés** alapvetően fontos a csempészek tevékenységének felszámolásához, a csempészek bíróság elé állításához és vagyontárgyaik lefoglalásához.

Ez az első uniós cselekvési terv konkrét intézkedéseket határoz meg a **migráncsempészet elleni fellépéssel és annak megelőzésével kapcsolatban** – a migránsok emberi jogainak védelme mellett. Multidiszciplináris megközelítéssel alapul, és helyi, regionális, nemzeti és nemzetközi szereplőket és intézményeket von be. A cselekvési terv a migráncsempészet minden fázisára és típusára, továbbá valamennyi migrációs útvonalra kiterjed.

A cselekvési terv az **illegális migráció alapvető okainak kezelésére** irányuló, a származási és tranzitországokkal együttműködésben végrehajtott uniós erőfeszítések tágabb összefüggésébe illeszkedik, melyek célja a csempészek és az emberkereskedők által okozott halálesetek megelőzése. Illeszkedik továbbá annak a közös biztonság- és védelempolitikai (KBVP) műveletnek a létrehozására irányuló, folyamatban lévő munka keretébe, melynek célja a csempészek által használt hajók módszeres azonosítása, elfogása és megsemmisítése lesz.

A csempészhálózatokat azzal lehet gyengíteni, ha kevesebb ember keresi szolgáltatásaikat. Ezért fontos, hogy **több biztonságos, legális módszert** kínáljunk az EU-ba való eljutáshoz. A migráncsempészet visszaszorítására irányuló erőfeszítéseket **az EU-ban jogtalanul tartózkodó migránsokat származási országaikba való visszatérésre kötelező** erőteljes fellépéseknek kell kísérniük. A hatékony visszatérési politika komoly elrettentő erővel bír, mivel a migránsok kevésbé lesznek hajlandók magas árat fizetni a csempészeknek azért, hogy az EU-ba vigyék őket, ha tudják, hogy céljuk elérését követően gyorsan kiutasítás vár rájuk.

Ez a cselekvési terv a **migránsok csempészetére koncentrál**. Az embercsempészet ettől különböző, jóllehet kapcsolódó bűncselekmény⁴, melyet uniós szinten külön stratégia kezel.⁵

---

⁴ Az a különbség a kettő között, hogy míg az előbbi esetében a migránsok önként vesznek részt az illegális migrációs folyamatban és a nemzetközi határok átlépése érdekében fizetnek a csempészek szolgáltatásaiért, addig az utóbbi esetében olyan áldozatokról van szó, akiket kényszer alkalmazásával súlyosan kizsákmányolnak. E kizsákmányoláshoz adott esetben (de nem szükségszerűen) határátlépés is kapcsolódik. Nem könnyű szétválasztani a két jelenséget, mivel azok a személyek, akik önként kezdik meg utazásukat, ugyancsak kiszolgáltatottak a munkaerő- vagy szexuális kizsákmányolást folytató hálózatoknak.

⁵ Az emberkereskedelem felszámolására irányuló európai uniós stratégia (2012–2016), COM(2012) 286 final.

Az e tervben felvázolt intézkedések végrehajtása azonnal megkezdődik, és illeszkedni fog a többi kapcsolódó, uniós szintű stratégiához⁶. A következő években további tevékenységekre lesz majd szükség a migránsok csempészete elleni küzdelemben, hogy lépést tudjuk tartani e gyorsan változó bűncselekménnyel.

1. HATÉKONYABB RENDŐRI ÉS IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁSI VÁLASZADÁS

A migráns csempészet magas kockázattal járó és kevésbé kifizetődő tevékenységgé alakítása érdekében alapvetően fontos, hogy ellehetetlenítsük a bűnözői csoportok üzleti modelljét és bíróság elé állítsuk az elkövetőket. Ehhez arra van szükség, hogy bővüljenek a tagállamok kapacitásai a migráns csempész-hálózatokkal szembeni nyomozások és büntetőeljárások folytatása tekintetében, valamint javuljanak az uniós ügynökségek támogatásnyújtási kapacitásai. Ehhez továbbá a bűnüldözési és az igazságszolgáltatási struktúrák közötti szorosabb koordináció, valamint több szervet összefogó megközelítés szükséges.

A Bizottság 2016-ban javaslatot tesz majd a **migráns csempészet kezelésére irányuló, hatályos uniós jogi keret javítására**⁷, amely bűncselekményként határozza meg a jogellenes belépés és tartózkodás elősegítését, és szigorítja a büntetőjogi keretet. Törekedni fog annak biztosítására, hogy megfelelő büntetőjogi szankciókat lehessen alkalmazni annak kockáztatása nélkül, hogy büntetendők legyenek a veszélybe került migránsoknak humanitárius segítséget nyújtó személyek.

A hajók azonosítása, elfogása és megsemmisítése

A migránsok tengeri úton történő csempészetének megelőzése és visszaszorítása érdekében módszeres erőfeszítésekre kerül sor a csempészek által használni szándékozott **hajók azonosítása, elfogása és megsemmisítése** érdekében. Elkészül egy **lista azokról a gyanús hajókról**, amelyekről valószínűsíthető, hogy a Földközi-tengeren fogják használni őket. Ide tartoznak majd például az életciklusuk végén járó, bejegyzett hajók, amelyek bontás utáni hasznosítását tervezik. Az érintett uniós ügynökségek és tagállami hatóságok **kockázati kritériumokat** határoznak meg az ilyen hajók azonosításához és az EUROSUR és valamennyi ügynökség kapacitásainak felhasználásával biztosítják ezek rendszeres ellenőrzését.

Az emberek biztonságba helyezését követően a csempészek által használt vagy használni szándékozott hajókat módszeresen szárazföldre vontatják vagy a tengeren megsemmisítik. A Bizottság és az érintett uniós ügynökségek, különösen a Frontex, pénzügyi és technikai támogatást nyújt a tagállamoknak a **hajók partra vontatásához és bontás utáni hasznosításához**. Ezeket a erőfeszítéseket a migráns csempész-hálózatok felszámolására irányuló **KBVP-művelet** létrehozásával összefüggésben kell tekinteni.

A profit megvonása a csempészekről

---

⁶ Az Európai Unió tengerhajózási biztonsági stratégiája, kiberbiztonsági stratégia és az emberkereskedelem felszámolására irányuló európai uniós stratégia (2012–2016).

⁷ 2002-ben az EU szabályokat, az úgynevezett embercsempészekre vonatkozó intézkedéscsomagot fogadott el a migránsok csempészetének visszaszorítása érdekében, amely a jogellenes be- és átutazáshoz, valamint a jogellenes tartózkodáshoz történő segítségnyújtás meghatározásáról szóló 2002/90/EK irányelvből és a jogellenes be- és átutazáshoz, valamint a jogellenes tartózkodáshoz történő segítségnyújtás elleni küzdelem büntetőjogi keretének megerősítéséről szóló 2002/946/IB kerethatározatból állt.

A migránsok csempészetében érintett bűnszövetkezetek gyengítése szempontjából nagyon fontos a vagyonszerezésre irányuló **proaktív pénzügyi nyomozás**, valamint a pénzmosás elleni intézkedések végrehajtása. Az EU-nak fokoznia kell az együttműködést a pénzügyi információs egységekkel és minden más olyan hálózattal a pénzügyi mozgások terén, amely kapcsolódik a migránsok csempészetéhez.

Az európai biztonsági menetrendben rögzítetteknek megfelelően a bűnüldözésnek megfelelő kapacitásokkal kell rendelkeznie ahhoz, hogy megfelelő figyelmet fordítson a migránsok csempészetében érintett szervezett bűnözői csoportok pénzügyeire. A nemzeti vagyonszerezési hivatalok és a Camdeni vagyonszerezési ügynökségek közötti hálózat (CARIN) prioritásává kell válnia a migránsok csempészetével foglalkozó körökhöz kapcsolódó pénzek vizsgálatának. A Bizottság – az érintett uniós ügynökségek támogatásával – együttműködést fog kezdeményezni a pénzügyi intézményekkel, például bankokkal, pénzáttalási szolgáltatások nyújtóival és hitelkártya-kibocsátókkal a migráns-csempészekhez kapcsolódó vagyonszerezés felkutatásában. Az EU-nak továbbá jelentősen fokoznia kell a harmadik országokkal folytatott együttműködését a **bűncselekményekből származó jövedelmek** migránsok származási és tranzitországaiban való felderítésének és **elkobzásának** lehetővé tétele érdekében.

A migránsok csempésze elleni operatív együttműködés fokozása

Minden tagállamban **egyablakos ügyintézés** kell megvalósítani a **migránsok csempészetével kapcsolatban** az operatív együttműködés, a koordináció és az egymás és az uniós ügynökségek közötti információmegosztás javítása érdekében.

A Bizottság létrehozza a migránsok csempészetével foglalkozó **uniós ügynökségek kapcsolattartó csoportját** az érintett uniós ügynökségek közötti operatív együttműködés és információcsere fokozása érdekében.

Ezzel párhuzamosan növelik az uniós ügynökségeknek a migráns-csempészet kezelésére irányuló kapacitásait. Az Eurojustnak a **migránsok csempészetével foglalkozó tematikus csoportot** kell létrehoznia a nemzeti ügyészek közötti együttműködés erősítése és intézményesítése, valamint a kölcsönös jogi segítségnyújtás fokozása érdekében.

Központi kérdés a tagállamok bűnüldözési hatóságai migráns-csempészet csökkentéséhez szükséges **kapacitásépítésének** támogatása, alapvető kérdés továbbá a **közös nyomozócsoportok** igénybevétele és a kölcsönös segítségnyújtás a migráns-csempészetrel kapcsolatos ügyekben. Az Eurojust jelentős hozzájárulást tehet a közös nyomozócsoportok finanszírozásával és a büntetőügyekben nyújtott kölcsönös jogi segítségnyújtás támogatásával.

A Bizottság az érintett uniós ügynökségekkel, különösen a CEPOL-lal és az Europollal, valamint az Európai Igazságügyi Képzési Hálózattal **feltérképezi a képzési igényeket** uniós és nemzeti szinten, hogy célzottabban valósulhasson meg a kapacitásépítés. Ennek magában kell foglalnia a bírói kar, a bűnüldözés, a határőrök és a konzuli hatóságok számára a migránsok csempésze elleni határokon átnyúló együttműködés témakörében nyújtott testre szabott képzést. Az Alapjogi Ügynökség dolgozza ki az alapvető jogokkal kapcsolatos vonatkozásokat, különös tekintettel a csempészt migránsok védelmére.

A **szervezett és súlyos nemzetközi bűnözésre vonatkozó uniós szakpolitikai ciklus** keretében folyó migráns-csempészet elleni fellépéseket fokozzák, ideértve az okmányhamisítással, az érdekházasságokkal, valamint a jogszerű belépési és

tartózkodási eljárásokkal való visszaélések más formájával kapcsolatos határokon átnyúló együttműködést is.

Egyedi fellépések

- A migráncscempészetre vonatkozó uniós jogszabályok felülvizsgálata 2016-ig
- A gyanús hajók jegyzékének összeállítása és e hajók nyomon követése
- Támogatásnyújtás a tagállamoknak azon hajók partra vontatásához vagy tengeren való megsemmisítéséhez , amelyeket a cempészet szándékoztak használni
- Együttműködés indítása pénzügyi intézményekkel a pénzügyi nyomozás fokozása érdekében
- Egyablakos ügyintézés kialakítása minden tagállamban a migránsok cempészetével kapcsolatban
- Uniós ügynökségek kapcsolattartó csoportjának létrehozása a migránsok cempészetével kapcsolatban
- A migránsok cempészetével foglalkozó tematikus csoport létrehozása az Eurojustnál

2. HATÉKONYABB INFORMÁCIÓGYŰJTÉS ÉS -MEGOSZTÁS

A cempészálózatok működésére, útvonalaira, gazdasági modelljeire, az emberkereskedelemmel és más bűncselekményekkel fennálló kapcsolataira, valamint a pénzmozgásokra vonatkozó információk összegyűjtése és megosztása **alapvetően fontos a jelenség hatékony kezelése szempontjából.**

Jelenleg a migránsok cempészetére vonatkozó ismeretek és információk szórványosak e bűncselekmény rejtett és gyorsan változó jellege miatt. A hálózatok működése nagyban függ az adott régiótól és a fizető migránsok körülményeitől. A régióspecifikus információk begyűjtése alapvető fontosságú. A migránsok cempészetében érintett bünszervezetek tevékenyek lehetnek jogszerű és illegális üzletekben egyaránt, ugyanakkor a kutatás és bizonyítékok hiánya miatt kevésbé ismertek az ezek közötti kapcsolatok.

Meg kell erősíteni az uniós ügynökségeknek a migránsok cempészetével kapcsolatos információk összegyűjtésére, cseréjére és elemzésére használható kapacitásait. Teljes mértékben hasznosítani kell a Frontex által a migráncscempészet útvonalairól készített kockázatelemzéseket. Az európai migrációs stratégiában bejelentett azonnali intézkedések részeként meg kell erősíteni az Europol migráncscempészetrel foglalkozó kapcsolattartási pontját és **közös műveleti csapatát, a JOT MARE csapatot**, hogy a tengeren végrehajtott migráncscempészet eseteivel foglalkozó uniós információs platformmá válhasson. A JOT MARE keretében eseti alapon működő műveleti csapatot kell létrehozni az információgyűjtés és a műveleti kapacitások javítása érdekében. A Frontexnek és a javasolt új KBVP-műveletnek, az EUNAVFOR MED-nek, szoros kapcsolatban kell állnia a csapattal, különösen hatékony információ-megosztási intézkedések útján.

A harmadik országokban folytatott információgyűjtés és -megosztás javítása

Meg kell erősíteni az **EU küldöttségeinek kapacitásait** a migráció terén azáltal, hogy a kérdés szempontjából legfontosabb országokba európai migrációs összekötő tisztviselőket helyeznek ki. Be kell őket ágyazni a bevándorlási összekötő tisztviselők meglévő hálózatába, és kapcsolatban kell állniuk az érintett uniós ügynökségekkel. A

bevándorlási összekötő tisztviselőkről szóló hatályos uniós jogszabályokat⁸ a Bizottság 2016-ban értékelni fogja, és mérlegeli majd azok **esetleges felülvizsgálatát** annak érdekében, hogy javuljon a vonatkozó információk begyűjtésére és megosztására irányuló képességük.

Meg kell erősíteni az együttműködést az Interpol legfontosabb afrikai országokban működő regionális irodáival a migránsok csempészetére vonatkozó rendőrségi információk cseréjének fokozása érdekében. Tovább kell fejleszteni az **Afrika–Frontex hírszerző közösséget**, mint a harmadik országokkal folytatott információmegosztás és közös elemzések platformját. Mérlegelni kell hasonló platformok létrehozását a kérdés szempontjából fontos egyéb régiókban.

Az információszerzésre rendelkezéshez álló eszközök teljes mértékű kiaknázásának biztosítása

Az EU-nak tovább kell fejlesztenie a **határok előtti területek** megfigyelését a csempészek korai azonosítása és a migránsok illegális utazásának megelőzése érdekében, többek közt a Frontex eszközeinek, például az EUROSUR-nak a használatával. A Frontex és az EU Műholdközpontja (Satcen) között aláírt megállapodást követően teljes mértékben ki kell aknázni a műholdképek használatában rejlő lehetőségeket. Az **EU IT-rendszereit** (pl. a SIS II, VIS) és az okmányhamisítással foglalkozó európai hálózatot igénybe kell venni a kockázatelemzések javításához és a hasonló kinézetű, hamisított vagy hamis dokumentumokkal, illetve a hamis állampolgársági adat közléseútján véghezvitt illegális belépés és tartózkodás felderítésének lehetővé tételéhez.

Meg kell erősíteni a vonatkozó uniós hálózatok és ügynökségek, valamint az Interpol közti együttműködést. A **hamis személyazonosságra** és úti okmányokra **vonatkozó információk cseréjét** lehetővé tevő eszközök, mint például az Interpol Dial-Doc eszköze és a frontvonalbeli határőrök és bűnüldöző szervek tagjainak Frontex által összeállított referencia-kézikönyve fejlesztését és szélesebb körű használatát át kell gondolni.

Az európai migrációs stratégia által bevezetett **forróponti** megközelítés célja, hogy az uniós ügynökségek jelentős segítséget nyújthassanak a frontvonalbeli tagállamoknak a migráns-csempészet kezeléséhez. A frontvonalbeli államoknak helyszíni műveleti és információs támogatást biztosító, együttes mobil csapatokat kell kiküldenie az Európának a Frontexszel és az Eurojusttal együttműködésben. Képzett, információkat gyűjtő csapatokat szélesebb körben alkalmaznának, akik interjút készítenének a migránsokkal az EU külső határaihoz való megérkezésükkor. Az így **összegyűlt és egyesített információk** segítik majd a bűnügyi nyomozásokat.

Ezenkívül egységes eljárásokat kell kidolgozni az illegális migráció segítőire vonatkozó információknak a menedékkérelmek elbírálásának megfelelő szakaszában történő összegyűjtésére, az uniós és nemzetközi humanitárius jog és a menekültjog teljes tiszteletben tartása mellett, az Európai Menekültügyi Támogatási Hivatal által végrehajtott kísérleti projekt alapján.

A Bizottság ajánlásokat fog kidolgozni a tagállamok bűnüldözési hatóságai számára a csempészetre vonatkozó információknak az elfogott illegális migránsoktól történő összegyűjtéséhez, az alapvető jogok teljes tiszteletben tartása mellett. Ezeket az

---

⁸ A Tanács 2004. február 19-i 377/2004/EK rendelete a bevándorlási összekötő tisztviselők hálózatának létrehozásáról. HL L 64., 2004.3.2., 1. o.

ajánlásokat belefoglalják majd a **visszatéréssel kapcsolatos feladatokról szóló kézikönyvbe**, amelyet a Bizottság 2015-ben tesz majd közzé.

Az internetes tartalmak nyomon követése és a tudástár fejlesztése

A csempészek az internetet használják a migránsok „csalogatására”. Az Europol támogatást fog nyújtani a nemzeti hatóságoknak a **csempészek által használt internetes tartalmak** felderítéséhez, és adott esetben kérni fogja ezek nemzeti jogszabályoknak megfelelő törlését. E tekintetben szorosabb együttműködést kell kialakítani az internetszolgáltatókkal és a közösségi médiával. Az Eurojustnak fontos szerepe lesz a bevált gyakorlatok cseréjének előmozdításában, valamint azoknak a kihívásoknak a meghatározásában, amelyek a migránsok csempészetével kapcsolatos elektronikus bizonyítékok összegyűjtése és ezek bünygyi nyomozás és bünyvádi eljárás során való felhasználása előtt állnak.

A területre vonatkozó ismereteink hiányosságainak pótlása szempontjából alapvetően fontos, hogy kutatás és kockázatelemzés készüljön **a csempészet és az egyéb bűncselekmények közötti kapcsolatokról**, különös tekintettel az emberkereskedelemre, a munkaerő-kizsákmányolás súlyos eseteire, a kábítószer és egyéb árucikkek csempészetére, valamint a terrorizmusra. Szoros vizsgálatnak kell alávetni a migránsok csempészete és a pénzügyi bűncselekmények közötti kapcsolatokat, a Pénzügyi Akció Munkacsoporttal együttműködésben.

A Bizottság ki fogja terjeszteni az Eurostat rendszeres **bűnygyi statisztikáit** a migráncsempészetre vonatkozó adatokra is, a releváns uniós ügynökségek támogatásával.

Egyedi fellépések

- Európai migrációs összekötő tisztviselők kihelyezése a legfontosabb uniós küldöttségekre
- A bevándorlási összekötő tisztviselőkről szóló uniós jogszabályok értékelése 2016-ban, és ezek esetleges felülvizsgálata
- A JOT MARE migráncsempészettel foglalkozó uniós információs platformként való megerősítése
- Az Afrika–Frontex hírszerző közösség további fejlesztése
- A határok előtti területek fokozott megfigyelése, az EUROSUR teljes mértékű igénybevételel
- Az Europol részéről a csempészek által használt internetes tartalmak felderítéséhez nyújtott támogatás fokozása
- Az Eurostat rendszeres bűnygyi statisztikáinak kiegészítése a migráncsempészetre vonatkozó adatokkal

3. A CSEMPÉSZET HATÉKONYABB MEGELŐZÉSE ÉS A KISZOLGÁLTATOTT MIGRÁNSOK HATÉKONYABB SEGÍTÉSE

A csempészet és az illegális migráció kockázataira vonatkozó ismeretek terjesztése nagyon fontos annak megelőzéséhez, hogy a jövőbeli migránsok, köztük olyan kiszolgáltatott helyzetben lévő személyek, mint a gyerekek, veszélyes utazásokra szánják rá magukat, akár tranzitországokból indulva is. A migránsok vallomásai megerősítik, hogy a csempészek széles körben használják a közösségi média platformjait arra, hogy információkat osszanak meg az általuk kínált szolgáltatásokról. Ezért fontos az EU-ban élő diaszpóra-közösségek bevonásával

ellenpropagandát kifejtteni a médiában, többek közt a közösségi médiában is, hogy lelepleződjenek hazugságaik.

A Bizottság tájékoztatói és megelőzési kampányokat fog folytatni a migráció szempontjából legfontosabb származási és tranzitországokban az Európai Külügyi Szolgálattal és az érintett országokkal együttműködésben, miután értékelt a jelenleg Etiópiában és Nigerben finanszírozott kampányok hatását. Ezek a kampányok jogaikról és az EU-ba történő jogszerű belépés lehetőségeiről tájékoztatják majd a potenciális migránsokat.

A kiszolgáltatott migránsoknak nyújtott segítség

Az EU-nak fokoznia kell az erőfeszítéseket a csempészt migránsoknak, különösen az olyan kiszolgáltatott csoportoknak, mint a nőknek és a gyerekeknek nyújtott segítség és védelem terén. A Bizottság 2016-ban konzultációt és hatásvizsgálatot kezdeményez a harmadik országok emberkereskedelem áldozatává vált vagy az illegális bevándorlás megkönnyítésére irányuló cselekményektől érintett, a hatáskörrel rendelkező hatóságokkal együttműködő állampolgárai részére kiállított tartózkodási engedélyről szóló **2004/81/EK irányelv**⁹ lehetséges felülvizsgálatáról.

Segítségnyújtás a vállalkozóknak a migránscsempészet megelőzéséhez

A megelőző intézkedéseknek azokat a vállalkozásokat kell célba venniük, amelyeket leginkább érint a csempészet. Nagyon fontos **partnerséget kialakítani** a legnagyobb kockázatot jelentő ágazatok – a közlekedés és hajózás– **vállalkozásaival** ahhoz, hogy lehetővé váljon számukra a megfelelő intézkedések megtétele.

A Bizottság 2017-re kidolgoz egy **kézikönyvet a migránsok csempészetének megelőzéséről**, amely esetlegesen magatartási kódexet is magában foglal majd a kereskedelmi és halászhajók vezetői és üzemeltetői számára. Ez a kézikönyv bemutatja majd a biztonsági intézkedések előmozdításával és a közintézmények és a vállalkozások üzemeltetői által végzett megfelelő ellenőrzésekkel kapcsolatos bevált gyakorlatokat az illegális migráció megelőzése érdekében. A Bizottság megvizsgálja majd a **határőrizeti hatóságoknak és konzuli szolgálatoknak szóló, migránscsempészetre vonatkozó iránymutatások** kidolgozásának lehetőségét is.

A kiutasítási eljárás hatékonyságának fokozása a csempésztől való elrettentés céljából

Annak érdekében, hogy a potenciális migránsokat elrettentsük attól, hogy csempészek szolgáltatásait igénybe véve próbáljanak bejutni az EU-ba, világossá kell tenni számukra, hogy kénytelenek lesznek gyorsan visszatérni hazájukba, ha nem jogosultak legálisan tartózkodni az EU-ban. Jelenleg a csempészhálózatok azt a tényt használják ki a migránsok csalogatására, hogy viszonylag kevés kiutasítási határozat kerül érvényesítésre (2013-ban a kiutasítási határozatok 39,2 %-át hajtották végre).

Javítani kell az **illegális migránsok**, vagy a menekültstátuszt végül nem megkapó kérelmezők **kiutasítására irányuló uniós rendszer hatékonyságát**, teljes mértékben tiszteletben tartva a méltóságteljes és humánus visszatérést garantáló normákat és

---

⁹ A Tanács 2004. április 29-i 2004/81/EK irányelve a harmadik országok emberkereskedelem áldozatává vált vagy az illegális bevándorlás megkönnyítésére irányuló cselekményektől érintett, a hatáskörrel rendelkező hatóságokkal együttműködő állampolgárai részére kiállított tartózkodási engedélyről. HL L 261/1., 2004.8.6., 19. o.

biztosítékokat, az EU visszatérési irányelvnek¹⁰ megfelelően. Az európai migrációs stratégiában rögzítettek szerint, továbbá a folyamatban lévő és idén lezárandó értékelés alapján a Bizottság javaslatot fog tenni **a Frontex jogalapjának módosítására, hogy erősítse annak a visszatérés érvényesítésében játszott szerepét.**

A **Schengeni Információs Rendszert (SIS)** jobban ki kell használni a kiutasítási határozatok érvényesítéséhez. A Bizottság 2015–2016-ban fog értékelést készíteni a SIS-ről. Ezzel összefüggésben a Bizottság áttekinti annak lehetőségét és arányosságát, hogy a tagállamok által hozott kiutasítási határozatokat beviszik a SIS-be, hogy javuljon azok nyomonkövethetősége. Így a tagállami hatóságok láthatnák, ha egy feltartóztatott illegális migráns ellen már egy másik tagállam kiutasítási határozatot bocsátott ki. A Bizottság fontolóra veszi azt is, hogy kötelezővé tegye a tagállami hatóságok számára az összes beutazási tilalom bevitelét a SIS-be, hogy azok az Unió egészében érvényesíthetők legyenek – a SIS hatályos jogszabályi kerete szerint ez a bevitel jelenleg opcionális. Ha az összes beutazási tilalom szerepelne a SIS-ben, könnyebben megelőzhető lenne, hogy azon illegális migránsok, akik ellen egy tagállam beutazási tilalmat rendelt el, egy másik tagállamon keresztül újból belépjenek a schengeni térségbe.

A visszatérések fenntarthatóságának biztosítása érdekében a Bizottság **technikai segítséget nyújt majd a migránsok származási és tranzitországainak**, hogy segítsen javítani a visszatérők integrációjával kapcsolatos képességeiket. Az EU-nak komolyabb erőfeszítéseket kellene tennie a harmadik országok arról való meggyőzése érdekében, hogy fogadják vissza az Európában illegálisan tartózkodó állampolgáraikat, ami a nemzetközi jog szerint kötelességük. Amennyiben szükséges, a Bizottság javasolni fogja uniós visszafogadási megállapodásokra irányuló tárgyalások megkezdését az illegális migránsok legfontosabb származási országaival. A Cotonoui Megállapodásban az AKCS-országokra vonatkozóan konkrét visszafogadási kötelezettség szerepel¹¹.

Az illegális migráció ösztönzőinek és a migránsok kizsákmányolásának csökkentése érdekében a Bizottság **szigorúbb intézkedéseket fog hozni az illegális migránsok foglalkoztatása ellen.** Javítani fogja az illegális migránsok foglalkoztatása elleni szankciók végrehajtását a felderítés javítása és az ellenőrzések fokozása útján. A Bizottság a tagállamokkal együtt fogja meghatározni a célokat az évente végrehajtandó ellenőrzések száma tekintetében, amelyeket az illegális foglalkoztatásban leginkább érintett gazdasági ágazatokban¹² hajtanak majd végre, mint például az építőipar, a mezőgazdaság és kertészet, a házimunka/takarítás, valamint a vendéglátó-ipari és szállodai szolgáltatások.

Egyedi fellépések

¹⁰ 2008. december 16-i 2008/115/EK irányelv a harmadik országok illegálisan tartózkodó állampolgárainak visszatéréseivel kapcsolatban a tagállamokban használt közös normákról és eljárásokról, (29) preambulumbekzdés. HL L 348., 2008.12.24., 98. o.

¹¹ A Cotonoui Megállapodás 13. cikke szerint valamennyi AKCS-állam az érintett tagállam kérésére minden további formáság nélkül elfogadja bármely, az Európai Unió valamely tagállama területén illegálisan tartózkodó állampolgárának hazatérését és visszafogadását. Az Európai Unió valamennyi tagállama az érintett állam kérésére minden további formáság nélkül elfogadja bármely, az AKCS-államok területén illegálisan tartózkodó állampolgárának hazatérését és visszafogadását.

- Tájékoztatási és megelőzési kampányok a harmadik országokban a csempészet kockázatairól
- Konzultáció indítása 2016-ban, valamint hatásvizsgálat készítése a tartózkodási engedélyekről szóló 2004/81/EK irányelv lehetséges felülvizsgálatáról
- A migránsok csempészetének megelőzéséről szóló kézikönyv kidolgozása 2017-ig
- Iránymutatások kidolgozása a határőrizeti hatóságok és konzuli szolgálatok részére
- Az EU SIS-re vonatkozó jogszabályi keretnek értékelése a kiutasítás hatékonyságának növelésére és az illegális migráció csökkentésére irányuló lehetőségek feltárása érdekében
- Visszafogadási tárgyalások kezdeményezésére irányuló javaslatok az illegális migránsok legfontosabb származási országaival
- Célok meghatározása az illegális foglalkoztatásban leginkább érintett gazdasági ágazatokban évente végrehajtandó ellenőrzések száma tekintetében

4. FOKOZOTTABB EGYÜTTMŰKÖDÉS HARMADIK ORSZÁGOKKAL

A csempésztvonalak mentén fekvő összes harmadik országgal folytatott szoros együttműködés az alapja a migráns csempészet elleni fellépéseknek, valamint hatékony bünygyi nyomozás és bünyvádi eljárás útján a bünyvtelenség megszüntetésének. Ennek összefüggésben kell állnia az **illegális migráció alapvető okainak kezelésére** irányuló állandó uniósi erőfeszítésekkel, a származási és tranzitországgal együttműködésben. Ennek a határigazgatás, az ifjúság, a foglalkoztatás és a mobilitás támogatására kell koncentrálnia.

Az EKSZ és a Bizottság az érintett partnerekkel **kétoldalú és regionális együttműködési kereteket** hoz létre vagy fokozza ezek működését, melyeknek központi elemét képezik a migráns csempészet kezelésére irányuló gyakorlati intézkedések, többek közt a rabati, kartúmi, budapesti és prágai folyamatok, az AKCS–EU párbeszéd, az EU–Afrika migrációs és mobilitási párbeszéd, valamint a migráció kérdéssel foglalkozó máltai csúcstalálkozó útján. Szükség esetén különleges munkacsoportokat hoznak létre, mint ahogy azt Nigerrel kapcsolatban tervezik. Teljes mértékben ki kell használni a Cotonoui Megállapodás keretében az afrikai, karibi és csendes-óceáni államok és az EU között létrejött politikai párbeszéd mechanizmusokat, az európai szomszédságpolitikát, valamint a vonatkozó multilaterális kereteket. Az EU és Törökország közötti együttműködés nagyon fontos az illegális migrációval kapcsolatos közös kihívások tekintetében.

Az EU-nak bátorítania kell a partnerországokat, hogy váljanak az Egyesült Nemzetek keretében létrejött, a nemzetközi szervezett bünyözés elleni egyezmény, valamint a **migránsok szárazföldön, légi úton és tengeren történő csempészete elleni fellépéséről szóló ENSZ-jegyzőkönyv** részes felévé. A Bizottság finanszírozást nyújt azokhoz a projektekhez, amelyek a harmadik országokat támogatják a jegyzőkönyvnek megfelelő jogszabályok elfogadásában.

Kapacitásépítés harmadik országokban

Mivel a gyenge bünyüdözési kapacitások gátolják az információcserét és az együttműködést, valamint a csempészet elleni bünygyi nyomozást és a bünyvádi eljárás

alá vonást a harmadik országokban, nagyon fontos a **készségek és erőforrások átadása**.

A Bizottság és az EKSZ növelni fogja a harmadik országoknak nyújtott pénzügyi és technikai támogatást a migráncsempészet elleni **nemzeti és regionális stratégiák** kialakításához, a migráncsempészetet kezelő korrupcióellenes szakpolitikák kidolgozásához, valamint az integrált **határőrizeti rendszerek** létrehozásához. Ezek magukban foglalják a kockázatelemzést, a közös határellenőrzést és járőrözést, az útlevek, személyazonosító okmányok és egyéb úti okmányok biztonságosságának növelését, és javítaniuk kell a határőrizeti hatóságok hamis személyazonosító okmányok felderítésével kapcsolatos képességét. A KBVP-missziók és műveletek, mint például az EUCAP Száhil Niger és az EUCAP Száhil Mali, határigazgatási képességeinek megerősítése segít majd e célok elérésében. A különböző uniós eszközök között hatékony koordinációt kell biztosítani és e koordinációt szükség esetén javítani kell, többek közt közös programozás és az uniós vagyongazdálkodási alapok útján.

A Bizottság jelentős finanszírozást nyújt majd a harmadik országok csempészetre adott **rendőrségi és büntető igazságszolgáltatási válaszainak** megerősítéséhez. Ennek célja, hogy javítsa az egyes országok kapacitásait, és közben előmozdítsa közöttük az együttműködést is információcserék, közös regionális képzések és közös bűnügyi nyomozások útján. A Bizottság pénzügyi és technikai támogatást fog nyújtani a migráncsempészetre vonatkozó **adatok** származási, tranzit- és célországok közötti **gyűjtésének, megosztásának és elemzésének** megkezdéséhez vagy javításához.

Az uniós tevékenységek koherenciájának és hatásának növelése a harmadik országokban

A közös fellépés, a források, a szakértelem és az egyes erősségek ötvözése segít majd növelni a migráncsempészet ellen külföldön végrehajtott uniós tevékenységek hatását. A hatás maximalizálásának és az átfedések elkerülésének előfeltétele, hogy **javuljon a koherencia** az EU, a tagállamok és az érdekelt felek külső tevékenysége között.

A prioritásként kezelt harmadik származási és tranzitországokban meg kell valósítani **a migráncsempészettel kapcsolatos uniós együttműködést és koordinációt**: rendszeres együttműködést kell megvalósítani a bevándorlási összekötő tisztviselők hálózatait, az európai migrációs összekötő tisztviselők, az uniós ügynökségek összekötő tisztviselői, a tagállamok diplomáciai képviselői, a KBVP-missziók és -műveletek, valamint az olyan nemzetközi szervezetek között, mint az IOM, az UNHCR, az UNODC vagy az Interpol. Az ilyen platformoknak teljesen koherensnek kell lenniük a migráncsempészetet kezelő belső és külső uniós szakpolitikákkal.

A harmadik országoknak a migráncsempészet leküzdéséhez nyújtott uniós és tagállami támogatások **közös vagy koordinált tervezése** lehetővé kell hogy tegye az erőforrások optimális felhasználását, a legfontosabb országokban és régiókban folytatott tevékenységek feltérképezése alapján.

Egyedi fellépések

- Kétoldalú és regionális együttműködési keretek létrehozása vagy javítása
- Olyan projektek finanszírozása, amelyek támogatást nyújtanak harmadik országoknak migráncsempészet elleni stratégiák kidolgozásához, a rendőri és

igazságszolgáltatási válaszadás javításához, az integrált határigazgatás kialakításához

- Migráncsempészettel foglalkozó uniós együttműködési platformok létrehozása az érintett harmadik országokban és régiókban
- Az uniós finanszírozás felhasználásának optimalizálása közös vagy koordinált tervezés révén